

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/biogramy/18402,Romaszewski-Zbigniew.html>
2023-01-26, 22:26

Romaszewski Zbigniew

Zbigniew Romaszewski, ur. 2 I 1940 w Warszawie, zm. 13 II 2014 tamże. Absolwent Uniwersytetu Warszawskiego, Wydz. Fizyki (1964), w 1980 doktorat.

W 1955 jako uczeń LO w Kole ZMP, w 1956 w okresie Października '56 inicjator jego rozwiązania; uczestnik organizowanej przez „Po Prostu” ogólnopolskiej konferencji nt. perspektyw ruchów młodzieżowych. 1964-1983 zatrudniony w Instytucie Fizyki PAN. W 1967 współinicjator akcji zbierania podpisów pracowników naukowych w obronie Adama Michnika zawieszono go w prawach studenta na UW. Od 1976 współpracownik KOR, organizator zbiórek pieniędzy dla represjonowanych robotników Radomia i Ursusa (w grupie Mirosława Chojeckiego), po jego zatrzymaniu (1 X 1976) przejął (z żoną Zofią Romaszewską) organizację wyjazdów do Radomia; inicjator kierowanych do prokuratury skarg na pobicia i nieludzkie traktowanie uczestników protestu radomskiego Czerwca '76. 18 IX 1977 sygnatariusz Deklaracji Ruchu Demokratycznego, od X 1977 członek KSS KOR, kierownik (z żoną) Biura Interwencyjnego KOR, następnie KSS KOR dokumentującego przypadki łamania praw człowieka. Od 1977 stał współpracownik niezależnego miesięcznika „Głos”. W I 1979 delegowany przez KSS KOR wyjechał do Moskwy, aby podczas spotkania z Andriejem Sacharowem i jego współpracownikami nawiązać współpracę opozycji obu krajów, do podpisania pierwszych wspólnych wystąpień: w obronie dysydentów czechosłowackich i ws. Katynia, nie doszło na skutek aresztowań w środowisku opozycji rosyjskiej. 2 IX 1978 uczestnik spotkania z czołowymi działaczami czechosłowackiej Karty 77 (m.in. z Václavem Havlem) w Karkonoszach na granicy polsko-czechosłowackiej. W I 1980 członek (z Ludwikiem Cohnem, Edwardem Lipińskim, Anielą Steinsbergową) Komisji Helsińskiej KSS KOR. We IX 1980 główny redaktor dokumentu "Raport Madrycki. O przestrzeganiu praw człowieka i

Romaszewski Zbigniew 2246 3.jpg

Data urodzenia 2-01-1940

Data śmierci 13-02-2014

obywatela w Polsce". Wielokrotnie zatrzymywany na 48 godz., poddawany rewizjom.

W VIII 1980 aresztowany, zwolniony na mocy Porozumień Sierpniowych. Od IX 1980 w „S”, szef Komisji Interwencji i Praworządności MKZ, następnie Regionu Mazowsze; wiosną 1981 reprezentant strony związkowej w rozmowach z rządem ws. rehabilitacji osób represjonowanych po Czerwcu '76 w Radomiu; w VI 1981 delegat na I WZD Regionu Mazowsze, członek Prezydium ZR, delegat na I KZD, członek KK.

Od 13 XII 1981 w ukryciu; wiosną 1982 organizator (z żoną) pierwszego podziemnego Radia „S” (pierwsza audycja 12 IV); 8 V 1982 współtwórca (ze Zbigniewem Bujakiem, Zbigniewem Janasem i Wiktorem Kulerskim) RKW Mazowsze; współpracownik MRKS, w VI 1982 inicjator akcji uwolnienia Jana Narożniaka przebywającego w szpitalu przy ul. Banacha w Warszawie pod nadzorem SB. 29 VIII 1982 aresztowany, 17 III 1983 skazany w procesie Radia „S” wyrokiem Sądu Warszawskiego Okręgu Wojskowego na 4,5 roku więzienia, osadzony w AŚ Warszawa-Mokotów, w trakcie odbywania wyroku sądony w procesie KSS KOR, w VII 1984 zwolniony na mocy amnestii (sprawa uwolnienia „jedenastki”). Po wyjściu zatrudniony w Instytucie Fizyki Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie jako redaktor „Acta Physica Polonica”. W XII 1984 autor Listu w obronie represjonowanych w ZSRS dysydentów Jeleny Boner i A. Sacharowa. 3-10 XI 1985 główny organizator Tygodnia Więźnia Politycznego; współzałożyciel (z żoną) i prezes Polskiego Funduszu Obrony Prawnej. 1986-1989 szef działającej jawnie Komisji Interwencji i Praworządności „S”. 6 VII 1987 sygnatariusz deklaracji Kręgu Przyjaciół Solidarności Polsko-Czechosłowackiej. 25-28 VIII 1988 uczestnik Międzynarodowej Konferencji Praw Człowieka w parafii św. Maksymiliana Kolbego w Krakowie-Mistrzejowicach. W VIII 1988 uczestnik spotkań opozycji polskiej i czechosłowackiej w Karkonoszach.

Od 1988 członek KKW i KO przy Przewodniczącym „S” Lechu Wałęsie, w 1991 w Prezydium Komitetu. W 1989 podczas obrad Okrągłego Stołu ekspert w podzespole ds. reformy

prawa i sądów. 1989-2011 senator RP, kolejno: z listy KO „S”, niezależny, „S”, ROP, Blok Senat 2001, PiS; 2007-2011 wicemarszałek Senatu. Od 2011 członek Trybunału Stanu. W 1990 w ramach Fundacji Praw Człowieka z żoną i współpracownikami przy współudziale litewskiego Sajūdisu współorganizator II Międzynarodowej Konferencji Praw Człowieka w Leningradzie (ZSRS), w 1998 III Międzynarodowej Konferencji Praw Człowieka w Warszawie. W 1992 przez 2 tyg. przewodniczący Komitetu ds. Radia i Telewizji. W II 1997 w Groznych uczestnik uroczystości zaprzysiężenia prezydenta Czecheńskiej Republiki Iczkerii Asłana Maschadowa. 3 V 2000 współorganizator (z żoną) wystawy „Plakat i historia” na Kubie (wystawa antytotalitarna w wymowie, wywołała gwałtowną reakcję kubańskich władz komunistycznych).

Laureat Nagrody Praw Człowieka Fundacji Aurora przy Uniwersytecie Stanforda w Kalifornii (1987). Odznaczony Krzyżem Komandorskim Orderu Za Zasługi dla Litwy (2008).

29 V – 13 XII 1974 rozpracowywany przez Wydz. IV Dep. II MSW w ramach SOS krypt. Rodzina; 2 III 1977 – 26 X 1989 przez Wydz. III/III-2 KS MO/Wydz. IX/II Dep. III MSW w ramach SOS/SOR krypt. Graf. Ponadto SOR Gracze, Maniacy, Złot i in.

Mirosława Łątkowska|Adam Borowski

[Region Mazowsze, Warszawa](#)

[Poprzedni](#)
[Następny](#)

[Zgłoś błąd lub potrzebę uzupełnienia](#)